

*Двірська О. В.,
старший викладач кафедри державно-правових дисциплін
юридичного факультету
Університету економіки та права «КРОК»*

МЕДИЧНЕ ПРАВО ЯК НАУКА, ГАЛУЗЬ ПРАВА ТА НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА: ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

Анотація. Стаття присвячена дослідженню медичного права як науки, галузі права та навчальної дисципліни, яке перебуває на етапі становлення та розвитку. Аналізується сучасний стан науки медичного права.

Досліджуються різні позиції науковців щодо питання медичного права як галузі права.

Також досліджується процес запровадження навчальної дисципліни «Медичне право» як в Україні, так і в зарубіжних країнах.

Визначається, що становлення та розвиток медичного права як комплексної галузі неминуче повинне супроводжуватися збором і переробленням інформації, яка має відношення до предмету медичного права, з урахуванням проблем, що виникають, розвитком і інституціоналізацією відповідної до галузі правової науки, тобто науки медичного права, а також навчальної дисципліни.

Ключові слова: медичне право, наука, комплексна галузь права, навчальна дисципліна, медицина, охорона здоров'я, система правових норм, правове регулювання.

Постановка проблеми. Сьогодні законодавство у сфері охорони здоров'я має безліч прогалин і залишається суперечливим, а медичне право як комплексна галузь права визнається, але його існування перебуває у стані становлення. Як показує дослідження, правові приписи, що регулюють сферу охорони здоров'я, ще не набули достатнього наукового розвитку. Не повною мірою під час правового регулювання цієї сфери враховуються медичні правила, звичаї і етичні норми, які потребують юридичного оформлення, тим самим значно уповільнюється розвиток медичного права в Україні. Думки юристів і медиків нерідко є протипоставленими.

Відповідно до зазначеного на даний час українській необхідна інституціоналізація відносин даної сфери життєдіяльності людини, суспільства та держави і здійснення юридичних досліджень, які дозволили б на системній основі розвинути медично-правові та інші норми в комплексну правову галузь – медичне право, яка має юридично виражені специфічні завдання, предмет, метод, систему, принципи і набір необхідних юридичних засобів для ефективного задоволення загальносоціальних, професійних і індивідуальних потреб людини і громадянина.

Слід зауважити, що з огляду на проголошений Україною європейський вибір, у тому числі в контексті Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020», на національному рівні питання становлення та розвитку медичного права набуває першочергового значення і є актуальним на даний час.

Аналіз останніх досліджень. У вітчизняній науці дослідження проблем, що торкаються медичного права, є різноманітним. Певна увага їм приділена в роботах із питань конституційного, адміністративного, цивільного, кримінального та екологічного права, а також деяких інших галузей. У стані

активного становлення перебувають дослідження, які відносяться власне до «медичного права».

Теоретичним і методологічним підґрунтям дисертаційного дослідження є здобутки вітчизняних і зарубіжних вчених, таких як: Алексєєв С.С., Болотіна Н.Б., Гладун З.С., Дешко Л.Н., Іофе О.С., Красавчиков О.А., Малєїна М.Н., Пищита М.В., Райхер В.К., Сенюта І.Я., Сергєєв Ю.Д., Стеценко С.Г. та ін. Але здебільшого в роботах зазначених вчених розглядаються адміністративно-правові, конституційні, цивільно-правові та інші проблеми, значно рідше – питання формування і розвитку медичного права як науки, комплексної галузі та навчальної дисципліни.

Мета статті. Метою даної статті є дослідження питань формування та розвитку медичного права як науки, галузі права та навчальної дисципліни.

Виклад основного матеріалу. Очевидною є необхідність проведення дослідження медичного права як науки. І.Я. Сенюта у своїй праці зазначає, що медичне право як наука – це сукупність правових, медичних, біоетичних та інших поглядів, уявлень та ідей, що висвітлюють основні положення і природу медичного права як правового явища, зумовлюють розвиток й утвердження цієї галузі права в майбутньому з урахуванням національних традицій і міжнародного досвіду [1, с. 184].

Такий підхід ґрунтується на визнанні тісного зв'язку між правом і його інформаційно-методичним забезпеченням, що проявляється в наукових розробленнях та реалізується в наукових рекомендаціях. На наш погляд, щодо медичного права, то розвиток і поглиблення цього зв'язку має особливе значення.

Саме наука медичного права повинна своїми можливостями забезпечувати як прийняття ефективних і соціально слухних правових рішень, що мають принципове значення для самого існування людства, так і, ще більшою мірою, – використання юридичних засобів, необхідних для надання цим рішенням необхідних юридичних властивостей.

Наука медичного права покликана відображати та розбудувати такі юридичні підходи до становлення, розвитку і реалізації даної галузі права, які ґрунтуються на медичній інформації в широкому змісті цього слова та забезпечують її перехід у раціональну та ефективну поведінку.

Це особливо важливо, тому що існують цілком природні розбіжності між позиціями юристів і медиків. Ці розбіжності, зокрема, проявляються під час розроблення проєктів медичних нормативних правових актів і ще більш наочно – під час експертної оцінки медиками дій своїх колег-лікарів і позиції юристів [2, с. 10]. Крім того, традиції юриспруденції і медицини в багатьох випадках стримують прийняття рішень, що відповідають соціальним умовам, які змінилися, та новим науковим досягненням.

Специфіка науки медичного права полягає в тому, що вона, опрацьовуючи різним чином величезний обсяг відомостей, повинна знайти шляхи розумного, тобто слушного та законного балансування цих позицій в інтересах особистості, суспільства і держави. Це дуже складне завдання, оскільки воно припускає, в остаточному підсумку, використання змістовно різних інформаційних баз, тобто медичної науки й практики і юридичної науки та практики, і розроблення загальних підходів до вирішення питань медичного права.

Для зіставлення поглядів на структуру медичного права доцільно відтворити як приклад зміст робіт, опублікованих українськими науковцями. Їхня оцінка дозволить побачити, що ці погляди переважно побудовані вже на розвинених правових положеннях відносно проблем, що виникають у сфері медичної діяльності.

Як приклад може слугувати книга, яка, на думку автора, є в цілому досить цікавою та корисною роботою – дослідження Стеценко С.Г., Стеценко В.Ю. та Сеюти І.Я. «Медичне право України» [3, с. 12]. У підручнику висвітлені сучасні погляди з медичного права як нової навчальної дисципліни, галузі та правової науки. Структурно підручник складається із Загальної та Особливої частин. У рамках Загальної частини пропонуються матеріали, що стосуються загальних теоретико-правових засад медичного права, історії його становлення, забезпечення та захисту прав пацієнтів, організації охорони здоров'я в Україні, юридичної відповідальності медичних працівників та інше. Серед тем Особливої частини представлені питання юридичного забезпечення трансплантації органів і тканин, репродуктивних технологій, проведення медичних експертиз надання, психіатричної допомоги та інше.

Важливе місце займає викладення проблемних питань дефектів надання медичної допомоги та їх медико-правової кваліфікації ятрогенної патології.

Також варта уваги робота Волкова В., Дешко Л. «Медичне право України». У ній висвітлено матеріал, що відноситься до медичного права, але будується він переважно на нормах адміністративного права [4, с. 3]. Практикум складається зі вступу, програми курсу; структури залікового кредиту курсу «Медичне право України» для юридичних і медичних вищих навчальних закладів України; навчально-методичних матеріалів до практичних занять із курсу, що містять обґрунтування актуальності до кожної теми заняття, визначення його мети та задач, план практичного заняття, навчально-методичні рекомендації, технологічну карту заняття, питання для самоконтролю, практичні завдання, тести, завдання для самостійної роботи, перелік рекомендованої літератури, нормативно-правових актів, словник основних термінів і понять; переліку рекомендованої літератури тощо.

Вищезгадані роботи – тільки один із показників. Слід ураховувати, що в останні роки активно проводяться наукові обговорення на різних рівнях найбільш актуальних проблем медичного права. Даний показник свідчить про зростання попиту на наукові розроблення в даній сфері, про посилення потреби суспільства в медичному праві.

Видані сотні публікацій, що стосуються правового регулювання охорони здоров'я в цілому, та такі, що мають відношення до медичного права у прийняттю нами розумінні. Це дозволяє говорити про активний розвиток науки медичного права в її інформаційному багатстві.

Слід зазначити, що до предмету науки медичного права необхідно включати як актуальні питання розуміння медичного права, так і, відповідно до традицій національної правової науки, історію науки медичного права, міжнародне правове регулювання медицини, медичне право в інших національних правових системах, проблематику співвідношення медичного права з іншими галузями права, а також співвідношення медичної правової науки з іншими галузями правової науки.

Також слід вказати на відсутність донедавна яких би то не було наукових центрів, що займаються даним науковим напрямком. Лише наприкінці 90-х років були створені перші кафедри медичного права в медичних вузах. Але, на жаль, до сьогоднішнього дня такі в структурі юридичних вузів відсутні. Лише у грудні 2010 року створене Українське Відділення Кафедри ЮНЕСКО з біоетики Інституту медичного і фармацевтичного права та біоетики Академії адвокатури України, яке є частиною Міжнародної мережі Відділень Кафедри ЮНЕСКО з біоетики Міжнародного Центру Здоров'я, Права та Етики Юридичного факультету Університету м. Хайфи [5]. Створення такого Відділення підтримане Національним комітетом із питань біоетики Національної Академії наук України.

Крім відсутності базової юридичної підготовки з медичного права, на розвитку наукових досліджень негативно позначається і невключення цієї спеціальності в перелік ДАК, а отже, немає прийому до аспірантури й планомірної і досить масової підготовки кадрів науковців. Тому роботи, що виконувалися в багатьох наукових закладах країни, кандидатські і докторські дисертації із проблем медичного права здійснювалися в рамках таких спеціальностей, як теорія держави та права, адміністративне, цивільне, кримінальне, право та ін.

Вважаємо, що відсутність такої спеціальності, як «Медичне право», в переліку ДАК, на наш погляд, знижує потенціал науки медичного права і її результативність.

Також варто дослідити медичне право як галузь права. Здійснивши аналіз наукової літератури, можна зазначити, що медичне право не належить до розвинутих галузей права. Також варто зазначити, що медичне право ще не отримало загального визнання в якості самостійної галузі права і не займає відповідне місце у правовій системі України.

Ще в радянський період української державності існувало дві позиції стосовно питання становлення медичного права в якості самостійної галузі права. Ряд юристів-науковців (Н.С. Малєїн, В.Л. Суховерхий, А.М. Савицька та ін.) відносили норми, що на той час регулювали відносини в галузі охорони здоров'я, до цивільно-правових норм на підставі предметної ознаки. Друга позиція (В.С. Андрєєв, В.А. Тарасова, Р.І. Іванова та ін.), що обґрунтовано сформувалась наприкінці 70 рр. XX ст. із прийняттям значної кількості соціально-орієнтованих нормативних актів, зводилась до віднесення норм, що регулювали відносини з приводу надання медичної допомоги, до права соціального забезпечення.

У пострадянський період одним із перших юристів-науковців, які обґрунтовували галузеву самостійність медичного права, була М.Н. Малєїна.

Звертаючись до суті даної проблеми, слід відзначити, що практично всі можливі випадки виникнення нових галузей права можуть бути зведені до двох основних: 1) поширення правової регламентації на ту частину соціальної дійсності, яка раніше не була об'єктом правового регулювання; 2) відо-

кремлення від однієї або декількох галузей права взаємозалежної сукупності норм (правових інститутів), що придбали якісно нові властивості.

Дискусійне питання щодо існування в системі права комплексних утворень, у тому числі комплексних правових інститутів, має давню історію. Уперше ідею про наявність основних і комплексних галузей права висунув В.К. Райхер [6, с. 363]. Ідея існування комплексних галузей права спочатку була підтримана також О.С. Іоффе і М.Д. Шаргородським, які вважали її плідною, з точки зору практичного застосування, для систематики чинного законодавства. Разом із тим вони заперечували проти твердження В.К. Райхера, що комплексні галузі можуть входити в систему права [7, с. 363]. Протилежну думку, на відміну від В.К. Райхера, щодо існування комплексних галузей права свого часу висловлював С.С. Алексєєв. Відкидаючи існування комплексних галузей права, С.С. Алексєєв разом із тим докладно обґрунтував тезу про наявність у системі права комплексних (змішаних) правових інститутів. Протилежну думку стосовно поділу галузей права на «основні» і «комплексні» висловлював О.А. Красавчиков. Заперечуючи авторам – прихильникам комплексних галузей права, О.А. Красавчиков обґрунтовано показав, що їх висловлювання засновані на змішуванні системи права із системою законодавства в цілому або із системою окремих законодавчих актів [8, с. 260].

Подальший розвиток юридичної науки призвів до певної трансформації поглядів багатьох як прихильників, так і супротивників комплексних галузей права. На користь визнання комплексних галузей права виступав в останні роки С.С. Алексєєв. Науковець стверджував, що «структура права не може бути з достатньою повнотою і точністю розкрита, якщо не бачити її органічної єдності із зовнішньою формою права – з тим, що може, бути названо «зовнішньою структурою», зокрема структурою законодавства [9, с. 303]. Виходячи із зазначеного, С.С. Алексєєв висловився за подвоєння структури права, яка являє собою своєрідне поєднання основних (первинних) і комплексних (вторинних) галузей права.

Повертаючись до питання медичного права як самостійної галузі права в системі права України, сучасні дослідники-правознавці, такі як Н.Б. Болотіна, С.Г. Стеценко, З.С. Гладун, І.Я. Сенюта, не піддають сумніву існування медичного права як окремої галузі права.

Так, Н.Б. Болотіна розглядає медичне право як систему правових норм, що регулюють якісно своєрідні суспільні відносини, змістом яких є вплив на фізичне і психічне здоров'я людини за допомогою медичних засобів, який здійснюється медичними працівниками [10, с. 120].

З.С. Гладун зазначає, що медичне право – це комплексна спеціалізована галузь права, яка являє собою зв'язану внутрішньою єдністю систему правових норм, що регулюють суспільні відносини у сфері медико-санітарної допомоги та охорони здоров'я як окремої людини, так і населення в цілому [11, с. 66].

І.Я. Сенюта визначає медичне право як комплексну галузь права, якою є сукупність правових норм, що регулюють суспільні відносини, які виникають у процесі надання медичної допомоги, застосовується з діагностичною, профілактичною, лікувальною і реабілітаційно-відновною метою з тим, аби забезпечити право людини на охорону здоров'я [12, с. 10].

З огляду на вищевикладене вважаємо, що медичне право необхідно визначати як таке, що знаходиться у стані становлення та інтенсивно розвивається, комплексну, засновану на публічно-правових та приватноправових засадах сукупність норм, що становлять галузь права, яка регулює суспільні відносини у сфері медичної діяльності.

Також необхідно дослідити медичне право як навчальну дисципліну. Досліджуючи дане питання, варто зазначити, що вперше в Україні навчальна програма була створена у 2004 році, коли профільне міністерство затвердило розроблену у Львівському національному медичному університеті імені Данила Галицького програму «Медичне право України», яку почали вивчати організатори охорони здоров'я, лікарі всіх спеціальностей, що є слухачами факультетів і закладів післядипломної освіти МОЗ України [13, с. 185].

Також слід зазначити, що у 2009 році була затверджена типова навчальна програма «Медичне право» для студентів вищих медичних закладів III – IV рівнів акредитації, які були розроблені при Національному медичному університеті імені О. Богомольця. Варто прийняти до уваги і той факт, що у 2012 році кафедрою судової медицини при «Кримському державному медичному університеті імені С.І. Георгієвського» було розроблено програму навчальної дисципліни «Медичне правознавство» для студентів вищих медичних закладів III – IV рівнів акредитації.

Мета викладання навчальної дисципліни «Медичне право» полягає в одержанні студентами знань про розвиток даної галузі, її завдання, специфіку відносин, що потребують правового регулювання, про основні дозволи, обмеження та заборони під час здійснення медичної діяльності і вимоги до неї, про відповідальність лікарів і інших медичних працівників, про цивільно-правову природу лікарського договору та інше.

При цьому складність вивчення даної дисципліни для студентів, що навчаються в медичних вузах, полягає в необхідності комбінації конкретних видів інформації, що є частиною медичного права, з відомостями про поняття права, правової норми, правовідносин, механізмів правового регулювання та ін. [14, с. 31].

Слід зазначити що процес запровадження навчальної дисципліни «Медичне право» для студентів-правників теж значно активізувався в останні роки. Сьогодні медичне право викладається, зокрема, в Національному університеті «Києво-Могилянська Академія», Київському університеті права НАН України, Академії адвокатури України, Національному юридичному університеті імені Ярослава Мудрого, університеті економіки та права «КРОК», Національному медичному університеті ім. О.О. Богомольця, закладах післядипломної медичної освіти (НМАПО імені П.Л. Шупика), Львівському національному медичному університеті ім. Данила Галицького.

Також варто зазначити, що навчальна дисципліна «Медичне право» викладається в найбільш відомих навчальних закладах Європи та США у процесі підготовки правників та медиків.

На юридичному факультеті Кембриджського університету для одержання ступеня бакалавра викладається предмет «Медичне право». Опис курсу включає: основні принципи медичної допомоги і взаємовідносини «лікар-пацієнт»; доступ до медичної допомоги за Британським та Європейським правом; медичну недбалість, включаючи питання доказів і причин,

а також умови реформ; регулювання репродуктивної діяльності; рішення щодо припинення життя.

У Школі права Королівського коледжу Лондона, яка обіймає п'яте місце в рейтингу Гардіан (The Guardian University Guide), серед кращих факультетів права університетів Великої Британії під час підготовки бакалаврів на другому і третьому роках навчання «Медичне право» включено до списку предметів за вибором студентів.

Окрім того, на 2010–2011 навчальний рік була передбачена спеціальна магістерська програма «Магістр у галузі медичного права» (LLM in Medical Law), яка включає 12 навчальних дисциплін. Королівський коледж Лондона має особливі ресурси у вивченні медичного права. У його структурі був створений перший такого роду у Великобританії «Центр медичного права та етики», який у тому числі здійснює кураторство щодо магістерської спеціалізації «Медичне право». У рамках даної спеціалізації студенти-правники навчаються разом із студентами-медиками, що створює широкий простір для розуміння того, як право відображається на сучасній медичній практиці.

Факультет права Оксфордського університету передбачає для підготовки ступенів «бакалавр» та «магістр» навчальну дисципліну «Медичне право та етика». Курс охоплює окремі питання правового, етичного і медичного характеру, що виникають у медичній практиці і дослідженнях. Вивчаються чотири основні галузі медичного права: навмисні делікти і клінічна необережність; репродуктивна медицина і право; донорство органів і трансплантація; проблеми закінчення життя.

У Юридичній школі Гарвардського університету викладається досить широкий цикл дисциплін із правового регулювання охорони здоров'я, зокрема: «Право охорони здоров'я та його регулювання», «Охорона громадського здоров'я», «Реформи у сфері охорони здоров'я: минуле, сучасне і майбутнє» та інші.

В Україні процес становлення навчальної дисципліни «Медичне право» розпочався в Одеській національній юридичній академії, де у 1999 р. вперше в Україні було введено в навчальний процес курс «Медичне право України», розроблений на основі затвердженої програми цієї дисципліни, яка була згодом опублікована [15, с. 1].

Основою для розроблення вказаної програми навчальної дисципліни та її структури стала концепція медичного права як самостійної галузі права, визначено її місце в системі права України [16, с. 608].

На юридичному факультеті Вищого закладу освіти Університету економіки та права «КРОК» здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти (другий рівень вищої освіти (магістратура)) за спеціальністю «Право» за освітньою програмою «Медичне та фармацевтичне право».

Навчання зорієнтоване на поглиблене опанування знань та розвиток креативних навичок їх застосування, необхідних для здійснення захисту прав людини в галузі охорони здоров'я, під час надання кваліфікованої правової допомоги пацієнтам, медичним і фармацевтичним працівникам, закладам охорони здоров'я, при юридичному супроводі господарської діяльності у сфері охорони здоров'я, а також для участі в розробленні законів та інших нормативно-правових актів у даній галузі.

Підсумовуючи вищезазначене, можемо стверджувати що медичне право як навчальна дисципліна – це систематизована сукупність відомостей про правове регулювання відносин у сфері медицини та діяльності, що забезпечує її і подібну з нею, про вчення, теорії та концепції охорони життя і здоров'я людей за допомогою права.

Висновки. Отже, медичне право в Україні проходить складний шлях не тільки становлення та розвитку, а й визнання на офіційному рівні. Це дозволяє стверджувати, що сьогодні виявляється все-таки недостатній ступінь наукової розробленості власне медичного права, особливо того напрямку його виведення в комплексну і ефективну правову галузь, який полягає у створенні єдиних підстав, юридичній оцінці різних статусів і поведінкових актів та доданні їм юридичних властивостей, тобто посиленні визначеності медичного права шляхом балансу медичної і юридичної складових частин. Це проявляється в певних напрямках, які варто продовжувати досліджувати.

Література:

1. Сенюта І.Я. Медичне право України як галузь права, наука та навчальна дисципліна (лекція). Медичне право України. Методологічна скарбниця. 2013. С. 176–188. URL : <http://medicallaw.org.ua/old/metodychni-materialy>.
2. Мохов А.А. Организационно-правовые проблемы судебно-медицинской экспертизы по «врачебным» делам. Арбитражный и гражданский процесс. Москва. 2007. № 6. С. 10–13.
3. Стеценко С.Г., Стеценко В.Ю., Сенюта І.Я. Медичне право України : підручник / За заг. ред. д. ю. н. проф. С.Г. Стеценка. Київ : «Правова єдність», 2008. 507 с.
4. Медичне право України: практикум / В.Д. Волков, Л.М. Дешко, Ю.В. Мазур ; М-во освіти і науки України, Донецький нац. ун-т. Донецьк : Сучасний дук, 2010. 250 с.
5. Інституту медичного та фармацевтичного права та біоетики / Академії адвокатури України. URL : <http://aa.u.edu.ua/ua/medical-law-institute-info/>.
6. Райхер В.К. Общественно-исторические типы страхования. Москва – Ленинград : Изд. 1-я тип. Издательства АН СССР в Ленинграде, 1947. 283 с.
7. Иофе О.С. Вопросы теории права. Москва. 1961. С. 362–365.
8. Красавчиков О.А. Советская наука гражданского права (понятие, предмет, состав и система). Учен. труды Свердловского юрид. ин-та. 1961. С. 258–263.
9. Алексеев С.С. Общая теория права : в 2-х т. Т. I. Москва : Юрид. лит., 1981. 360 с.
10. Болотіна Н. Медичне право у системі права України. Право України. 1999. № 7. С. 116–121.
11. Гладун З.С. Проблеми формування галузі медичного права в Україні. Вісник Львівського національного медичного університету. 2005. № 3. С. 6379.
12. Сенюта І.Я. Право людини на охорону здоров'я та його законодавче забезпечення в Україні : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. Львів. 2006. 16 с.
13. Сенюта І. Медичне право України як галузь права, наука та навчальна дисципліна (лекція). Методологічна скарбниця. 2013. URL : <http://medicallaw.org.ua/old/metodychni-materialy>.
14. Пищита А.Н. Юридическое и медицинское образование: Проблема отображения медико-правовых знаний. Право и образование. Москва. 2005. № 6. С. 31–38.
15. Болотіна Н.Б. Медичне право України: програма курсу. Одеса : «Юридична література», 2001. 48 с.
16. Болотіна Н.Б. Медичне право. Юридична енциклопедія. Т. 3. Київ : Українська енциклопедія ім. М.П. Бажана. 1999. С. 608–609.

Двирская О. О. Медицинское право как наука, отрасль права и учебная дисциплина: теоретико-правовой аспект

Аннотация. Статья посвящена исследованию медицинского права как науки, отрасли права и учебной дисциплины, которая находится на этапе становления и развития. Анализируется современное состояние науки медицинского права.

Исследуются разные позиции ученых относительно вопроса медицинского права как отрасли права.

Также исследуется процесс введения учебной дисциплины «Медицинское право» как в Украине, так и в зарубежных странах.

Определяется, что становление и развитие медицинского права как комплексной отрасли неминуемо должно сопровождаться сбором и переработкой информации, которая имеет отношение к предмету медицинского права, с учетом возникающих проблем, развитием и институционализацией соответствующей отрасли правовой науки, то есть науки медицинского права, а также учебной дисциплины.

Ключевые слова: медицинское право, наука, комплексная отрасль права, учебная дисциплина, медицина, здравоохранение, система правовых норм, правовое регулирование.

Dvirska O. Medical Law as a Science, Branch of Law, and Academic Discipline: Theoretical and Legal Aspect

Summary. The article is dedicated to the study of Medical Law as a science, branch of law and academic discipline, which is being at the stage of formation and development. The current state of the science of Medical Law is analysed.

Various positions of scientists on the issue of Medical Law as a branch of law are studied.

The article also studies the process of introducing the «Medical Law» discipline both in Ukraine and in foreign countries.

It is determined that the formation and development of Medical Law as a comprehensive branch should inevitably be accompanied by the collection and processing of information relating to the subject of Medical Law, taking into account the issues arising from the development and institutionalization of the legal science relevant to the branch, that is Medical Law science and an academic discipline, as well.

Key words: medical law, science, comprehensive branch of law, academic discipline, medicine, health care, system of legal norms, legal regulation.